

การพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ
The Development of Basic Japanese Listening and Speaking
Curriculum for Elderly Care

สุพรรษา สาภาชัย^{1*}, วิไลกรรณ์ ฤทธิคุปต์²
Suphansa Saphachai^{1}, Wilaiporn Rittikoop²*

Received : 8/3/2020

Revised : 1/4/2021

Accepted : 25/5/2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุก่อนและหลังการใช้หลักสูตร และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ ประชากรได้แก่ ผู้ที่กำลังศึกษาและผู้ที่ผ่านการเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยการพยาบาลและหลักสูตรการบริบาลในสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชน และผู้ที่สนใจเข้าร่วมพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากผู้เรียนที่สมัครใจ เข้าร่วมการวิจัย จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริบาลผู้สูงอายุในประเทศไทย 2) หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ และคู่มือการใช้หลักสูตร 3) แบบประเมินทักษะการฟัง และทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริบาลผู้สูงอายุมีสภาพปัจจุบัน และมีความต้องการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวัน การทำความสะอาดด้วยตนเอง และอวัยวะ ต่าง ๆ การสื่อสารกับผู้สูงอายุ หน้าที่ของผู้บริบาล และภาษาสุภาพในที่ทำงาน 2) หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) คะแนน

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

Master of Education, Program in Curriculum and Instruction, University of Phayao.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

Assistant Professor, Program in Curriculum and Instruction, University of Phayao.

* Corresponding author. Tel. 094-5166456 E-Mail: sapa_thjp@hotmail.com

ความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 4) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน การบริบาลผู้สูงอายุ

Abstract

This research has 3 objectives: 1) to develop the basic Japanese listening and speaking curriculum for elderly care, 2) to compare the basic Japanese listening and speaking skill for elderly care before and after using the curriculum, and 3) to study the satisfaction of the students who use this curriculum. The population in this research are the students who studying and the ones who graduated from the certificate of practical nursing curriculum and the curriculum of health care in public and private schools, the other groups are the people who interested in taking part in the development of basic Japanese listening and speaking skill for elderly care. The samples in this research are from the purposive selection. They are 13 students who want to take part in this research. The instruments are: 1) the interview about needs and problems of the worker who care the elderly people in Japan, 2) the basic Japanese listening and speaking curriculum for elderly care and handbook of using the curriculum, 3) the evaluation form of basic Japanese listening and speaking curriculum for elderly care, and 4) the satisfaction questionaries for the students towards the curriculum. Data analyzed by mean and standard deviation.

The findings of this research are: 1) the workers who cares the elderly people need to develop the listening and speaking Japanese in daily life, how to take a shower, how to communicate with elderly people and the duties of the elderly care, the polite or honorific language in the workplace, 2) the basic Japanese listening and speaking curriculum for elderly care is very suitable, 3) the scores of basic Japanese listening and speaking curriculum for elderly care after studying is higher than before studying, and 4) the satisfaction of the students towards the studying in the basic Japanese listening and speaking for elderly care is in the highest level.

Keywords: Curriculum development, Basic Japanese, Elderly Care

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้สูงอายุจำนวนเพิ่มขึ้น ในขณะที่วัยทำงานและวัยเด็กมีแนวโน้มลดลง ในปี 2019 ประเทศไทยมีผู้สูงอายุ 65 ปีขึ้นไป จำนวน 35.89 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 28.4 ของประชากรทั้งหมด เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรเด็ก (อายุ 0-14 ปี) มีเพียง 15.21 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 12.1 ของประชากรทั้งหมด ในขณะที่สัดส่วนของประชากรทั้งหมด ผู้สูงอายุ มีมากกว่าประชากรเด็กตั้งแต่ปี 1997 ส่วนประชากรวัยเจริญพันธุ์ (อายุ 15-64 ปี) มีจำนวน 75.07 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 59.5 ของประชากรทั้งหมด ประชากรกลุ่มนี้ลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 1993 และจากการคาดการณ์ในปี 2060 ประชากรอายุ 0-14 ปี จะมีจำนวน 10.2 ล้านคน จึงเห็นได้ว่าประชากรวัยเด็กมีแนวโน้มลดลง (Statistics Bureau Ministry of Internal Affairs and Communications, 2020) ส่งผลให้ประเทศไทยมีผู้สูงอายุต้องมีการวางแผนและสนับสนุนให้มีสถานบริการและผู้บริบาลเพียงพอ กับจำนวนของผู้สูงอายุที่ต้องได้รับการดูแล นายชิการะ ยาริยะ นายนากเทศมนตรีเมืองโคโคะ ประเทศไทยมีปัจจุบันให้สัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันที่ 22 ตุลาคม 2562 ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น และขาดแคลนแรงงานบริบาลผู้สูงอายุ กว่า 6 หมื่นคน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นเปิดรับแรงงานด้านการบริบาลจากต่างประเทศ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีการส่งแรงงานด้านการบริบาลไปทำงานที่ประเทศไทยมีปัจจุบันได้รับความต้องการของลูกค้า ทักษะที่มีกับปัญหาอุปสรรคสำคัญของแรงงานไทยในการทำงานต่างประเทศ คือ การสื่อภาษา การขาดทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ ทำให้ไม่สามารถสื่อสารและให้บริการได้ตั้งกับความต้องการของลูกค้า ทักษะที่มีกับปัญหาสำหรับผู้เรียน ที่ศึกษาภาษาไทยมีปัจจุบันในฐานะภาษาต่างประเทศ คือ ทักษะการฟังและการพูด

การพัฒนาหลักสูตรทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดีขึ้น ทั้งในด้าน วางแผน จัดการเรียนการสอน ประเมินผล เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ใหม่ที่วางไว้ (Taba, 1962:82) โดยมีหลักการศึกษาที่ได้มีการพัฒนาหลักสูตรด้านภาษาเพื่อ วัดคุณประสิทธิภาพแล้วพบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาดีขึ้น อาทิ ศศิริอร บุญวุฒิวิวัฒน์ (2558:162) พัฒนา หลักสูตรภาษาไทยให้เป็นต้นสำหรับแรงงานไทยเพื่อการเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อภาษา เกาหลี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้นจากการร้อยละ 8.57 เป็น 94.28 ทิแห่ง เวียง (2559:74) พัฒนา หลักสูตร ภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อถ่ายทอดภาษาเวียดนามในกลุ่มนักเรียนขั้นประถมศึกษา พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนเพิ่มขึ้นจาก 30.68 เป็น 76.66 จริyanันท์ ฉันทะ (2555:60) พัฒนาบทเรียนการ สอนภาษาที่เน้น การปฏิบัติงานด้านอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษและความ เชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษา ที่ตั้งปริญญาตรี พบว่า บทเรียนการสอนภาษาที่เน้นการปฏิบัติงานด้าน อาชีพมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากและผู้เรียนมีความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษฝ่านเกณฑ์และ อยู่ในระดับพอใช้

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ให้การบริบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ณ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุบารู และ ยิวนัมเยาส์ รวมทั้งศูนย์พื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุความในเครือโรงพยาบาลโลไซ เมืองยูกิ จังหวัด อิบารากิ ประเทศญี่ปุ่น จำนวน 5 คน เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2563 พบว่า หน้าที่หลักในการดูแลผู้สูงอายุ คือ

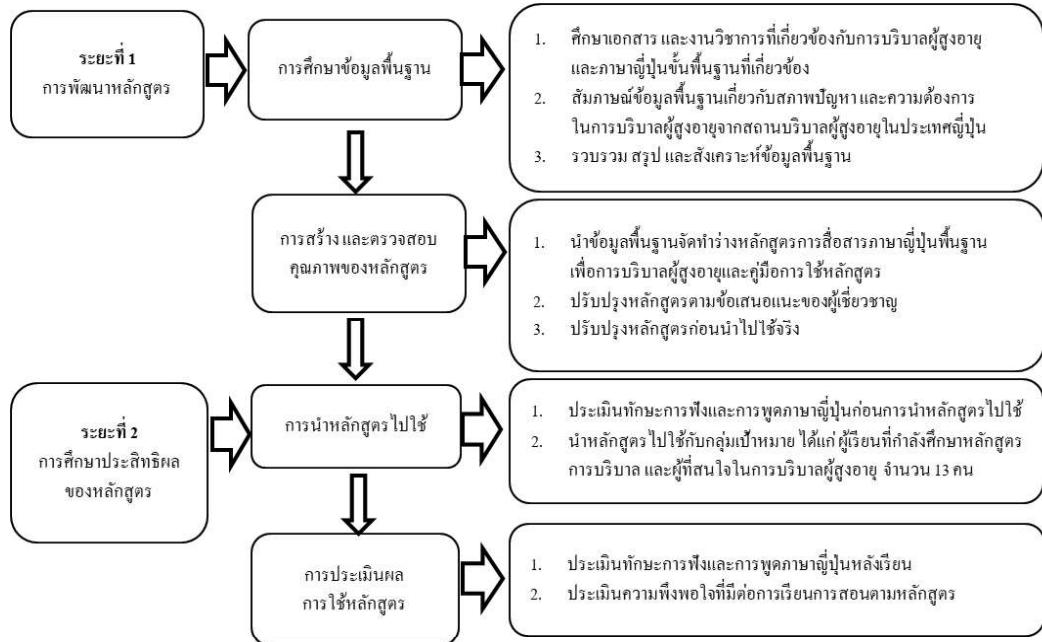
การดูแลความสะอาดร่างกาย การรับประทานอาหาร กิจกรรมบำบัด รวมทั้งกิจกรรมสันทนาการ โดยผู้ให้การบริบาลซึ่งเป็นชาวต่างชาติมีข้อจำกัดในเรื่องการสื่อสาร เนื่องจากผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่สื่อสารด้วยภาษาญี่ปุ่นเพียงภาษาเดียว ดังนั้นภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลจึงมีความจำเป็นในการสื่อสารกับผู้สูงอายุและเพื่อรองรับงานชาวญี่ปุ่น แรงงานด้านการบริบาลประสบปัญหาไม่สามารถเข้าใจและตีความหมายของ ชาวญี่ปุ่นได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการความสามารถในการฟังและการพูดยังไม่เพียงพอ ส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสาร และเป็นอุปสรรคต่อการทำงานตามมา ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุที่ญี่ปุ่น ควรมีความสามารถในการใช้ภาษาญี่ปุ่นในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการฟังและการพูด โดยเฉพาะคำศัพท์ด้านการบริบาลซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความสามารถในการสื่อสาร เพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุญี่ปุ่น ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการสื่อสารกับผู้ร่วมงาน รวมถึงนายจ้างชาวญี่ปุ่น ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นสำหรับผู้ให้การบริบาลผู้สูงอายุ เป็นการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นแก่ผู้ให้การบริบาล ทำให้สามารถสื่อสารและให้บริการได้ตรงกับความต้องการของลูกค้าผู้สูงอายุและชาวญี่ปุ่น เพิ่มความสามารถในการทำความเข้าใจและตีความหมายภาษาญี่ปุ่น โดยมุ่งเน้นทักษะด้านการฟังและการพูด ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลที่เหมาะสมตามข้อมูลพื้นฐานการบริบาลจากประเทศญี่ปุ่น และหลักสูตรของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานจะส่งผลต่อการพัฒนาด้านการสื่อสารของผู้ให้การบริบาลผู้สูงอายุที่ถูกต้องตามมาตรฐานการเรียนภาษาญี่ปุ่น และสอดคล้องกับการบริบาลผู้สูงอายุญี่ปุ่น เป็นการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของผู้ให้การบริบาลผู้สูงอายุรองรับต่อตลาดแรงงานไทย ผู้วิจัยจึงพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุขึ้น อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลที่ดีในการนำความรู้ไปประยุกต์วิชาชีพด้านการบริบาลผู้สูงอายุในประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

- เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้
 - เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ
 - เพื่อสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ
- เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุก่อนและหลังการใช้หลักสูตร
- เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนดำเนินการ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร และระยะที่ 2 ประสิทธิผลของหลักสูตร ดังภาพ

ภาพที่ 1 การดำเนินงานวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

ในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร นำมาสร้างหลักสูตร ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและนำไปใช้ โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1 มีดังต่อไปนี้

- ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการบริบาลผู้สูงอายุในประเทศไทยและชาวญี่ปุ่น ในช่วงปี พ.ศ. 2563 จำนวน 5 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) บุคลากรที่ปฏิบัติงาน ณ โรงพยาบาลโลจิส เมืองอิบารากิ ประเทศญี่ปุ่น
- ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร จำนวน 3 คน ประกอบไปด้วยอาจารย์ด้านหลักสูตร การสอน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริบาลผู้สูงอายุ 1 คน อาจารย์สอนภาษาญี่ปุ่น 1 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

3. พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลแม่สาย จำนวน 13 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เลือกจากพยาบาลวิชาชีพที่สมัครใจ ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร และมีคุณลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน เพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ โดยกำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ดังนี้

1.1 สภาพปัจุบันของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริบาลผู้สูงอายุในประเทศไทยญี่ปุ่น ได้แก่ ด้านการบริบาลผู้สูงอายุ ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น และด้านอื่น ๆ

1.2 ความต้องการเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ ได้แก่ ด้านการบริบาลผู้สูงอายุ ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น และด้านอื่น ๆ ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามและนิยามที่กำหนด มีค่าระหว่าง 0.5-1.0

2. หลักสูตรมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) การจัดการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล และร่วงคู่มือการใช้หลักสูตร โดยมีองค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ ได้แก่ คำชี้แจงการใช้หลักสูตร และหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.50)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัจุบันและความต้องการในการบริบาลผู้สูงอายุจากผู้ปฏิบัติ การบริบาลผู้สูงอายุในประเทศไทยญี่ปุ่น ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา จัดส่งและประสานงานเพื่อขอสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติการบริบาลผู้สูงอายุในโรงพยาบาลใจ ประเทศไทยญี่ปุ่น หลังจากนั้นผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผ่านระบบออนไลน์

2. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา จัดส่งและประสานงานเพื่อขอตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือ จัดส่งเครื่องมือแก่ผู้เชี่ยวชาญทางไปรษณีย์หรือรับด้วยตนเอง

3. นำหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุและคู่มือการใช้หลักสูตรทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลแม่สาย จำนวน 13 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบ

เจาะจง เลือกจากพยาบาลวิชาชีพที่สมัครใจ ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร และมีคุณลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 2 เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ เพื่อ ตรวจสอบในด้านการใช้ภาษา ระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ความเหมาะสมของกิจกรรมก่อน การนำไปใช้จริง جانนั้นจึงปรับปรุงหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ และคุ้มครองการใช้หลักสูตร

ระยะที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร

ในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุและประเมินผลหลักสูตร โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้เรียนที่กำลังศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วย พยาบาลและหลักสูตรการบริบาลในสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชนในจังหวัดเชียงรายและพะเยา และผู้ที่สนใจเข้าร่วมพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ ในช่วงปี พ.ศ. 2563

1.2 กลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 2 ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพและพนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้ โรงพยาบาลแม่สาย จำนวน 13 คน ได้มາโดยการเลือกแบบเจาะจงจากผู้เรียนที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย โดย กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.2.1 กำลังเรียนหรือผ่านหลักสูตรการพยาบาลและหลักสูตรการบริบาล หรือผู้ที่สนใจ ในการบริบาลผู้สูงอายุ

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างยินยอมสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ มีลักษณะเป็น แบบเลือกคำตอบ 2 ตัวเลือก (Selection Type) และแบบถูกผิด (True False) จำนวน 20 ข้อ มีความ ยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach Coefficient) เท่ากับ .70

2.2 แบบประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ ประเมินจาก การ พูดโดยตัวตอบด้วยคำสั้น ๆ ง่าย ๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟัง บทสนทนาระบบที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นใน ชีวิตประจำวัน การทำความสะอาดร่างกายกับวัยรุ่นต่าง ๆ การสื่อสารกับผู้สูงอายุ หน้าที่ของผู้บริบาล และภาษาสุภาพในที่ทำงาน วัดประเมินผลโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนของฮิลล์ดอน (pp.190-191) แบบ มาตราส่วน (Likert Scale) มี 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอดี อยู่มาก และใช่ไม่ได้ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ นำมาปรับปรุงแก้ไขได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.50

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นตามหลักสูตรการฟังและ การพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .72

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- ผู้วิจัยท่านสื້อขอความอนุเคราะห์เพื่อขอเข้าดำเนินการวิจัยจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เสนอแก่สถาบันการศึกษาและโรงเรียนบริบาล ประสานงานกับกลุ่มตัวอย่าง
- นำแบบประเมินทักษะการฟังและแบบประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อบริบาลผู้สูงอายุประเมินทักษะการฟังและการพูดในกลุ่มตัวอย่างก่อนการใช้หลักสูตร
- จัดกิจกรรมตามหลักสูตร
- หลังจากการเรียนรู้เสร็จสิ้นแล้วผู้วิจัยประเมินทักษะการฟังและการพูดภายหลัง การดำเนินการวิจัย (Post-test) โดยใช้แบบประเมินทักษะการฟังและแบบประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อบริบาลผู้สูงอายุ
- ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อบริบาลผู้สูงอายุ

การวิเคราะห์ข้อมูล

- การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและคุณวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- การประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อบริบาลผู้สูงอายุ วิเคราะห์จากค่าคะแนน การประเมินจากแบบประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อบริบาลผู้สูงอายุ นำมาแจกแจง ความถี่และหาค่าเฉลี่ย
- การประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อบริบาลผู้สูงอายุ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ และหาค่าเฉลี่ย เปรียบเทียบคะแนนทักษะการฟังก่อนและหลัง
- การสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สัด比และค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

- การพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อบริบาลผู้สูงอายุ มีการ สัมภาษณ์ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการบริบาลผู้สูงอายุในประเทศไทย 5 คน เป็นคนไทย 1 คน และคนญี่ปุ่น 4 คน พบร่วม

1.1 ปัญหาและความต้องการ

- 1.1.1 ปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริบาลผู้สูงอายุในประเทศไทย ปัจจุบัน คือการสื่อสารภาษาญี่ปุ่น การไม่เข้าใจวัฒนธรรมญี่ปุ่น การออกเสียงภาษาญี่ปุ่น คำศัพท์เฉพาะด้านการบริบาล การไม่เข้าใจคนชาติ ขาดความรู้เรื่องข้อห้ามข้อควรระวังในการทำงาน เพราะฟังภาษาญี่ปุ่นไม่เข้าใจ ความต้องการให้สร้างหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นที่เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ด้าน การบริบาลหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นที่เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริบาลโดยเฉพาะ และมารยาทในสังคมการทำงาน

1.2 ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.33) องค์ประกอบของหลักสูตรมีดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) การจัดการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล หลักสูตรประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด 5 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 20 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียดดังนี้

- หน่วยที่ 1 ภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวันของผู้บริบาล ใช้เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
- หน่วยที่ 2 ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับอวัยวะและการทำความสะอาดร่างกาย ใช้เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
- หน่วยที่ 3 ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับโรคและการที่ผู้สูงอายุเป็น ใช้เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
- หน่วยที่ 4 ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับหน้าที่ผู้บริบาล ใช้เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
- หน่วยที่ 5 ภาษาญี่ปุ่นในสถานบริบาล ใช้เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

2. ความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผลการประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนทักษะการฟังหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 11.54 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 49.23

2.2 ผลการประเมินทักษะการพูด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนทักษะการพูดหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 13.85 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 46.31

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการเรียนตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจด้าน เนื้อหา มากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.65) รองลงมา ได้แก่ ด้านสื่อการสอน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.76) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.79) และด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.80) ตามลำดับ

สรุป อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความเหมาะสมของหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรที่ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) การจัดการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล ตลอดจนมีการตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ และได้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญและมีการนำไปทดลองใช้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศุภลักษณ์ วิริยะสุนและคณะ (2555:11-12) ได้สรุปองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย 4 ประการ คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล และทิ้งผล (2559:11) ได้พัฒนาหลักสูตรภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อการสื่อสาร โดยองค์ประกอบของหลักสูตรที่พัฒนาประกอบด้วยเหตุผลและความจำเป็น จุดมุ่ง

หมาย ผลการเรียน เนื้อหา การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และสื่อการสอน

2. ผลจากการประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ พบร่วมกับกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อาจเนื่องมาจากการหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุที่สร้างขึ้นได้สนองความต้องการผู้ปฏิบัติงานด้านการบริบาลผู้สูงอายุ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน รวมทั้งเนื้อหาสาระของหลักสูตรทั้ง 5 หน่วยที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าว มากำหนดเนื้อหาในการเรียนในแต่ละหน่วยสอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานสภาพผู้ปฏิบัติงานชาวไทยในประเทศญี่ปุ่น สามารถช่วยเพิ่มพูนทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นได้ จึงตั้งใจและทำกิจกรรมต่าง ๆ ใน การเรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ สอดคล้องผลการวิจัยของ ณัฐวิรा ทับทิม (2557:30-32) การสร้างชุดการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสำหรับผู้สูงอายุไม้กอัลฟ์หรือแคนดี้ กล่าวว่า การสร้างชุดการสอนภาษาเพื่อกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในอาชีพไดอาชีพหนึ่งเพื่อนำไปใช้ความมีการศึกษาความจำเป็น ในการใช้ภาษาที่มีความเหมาะสมกับความต้องการของอาชีพและตอบสนองการใช้ภาษาของอาชีพนั้น ๆ อย่างแท้จริงส่งผลให้ผลการทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แสดงว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพช่วยพัฒนาความรู้ภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในสนามกอล์ฟของแคนดี้ได้

3. ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน พบร่วมกับกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมาก ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ตรงต่อความสนใจของผู้เรียน และมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิรรัตน์ บุญวุฒิวิวัฒน์ (2558:169-176) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทยเขตติ่งภาษาเกาหลี และประเทศเกาหลี หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจของแรงงานที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย อยู่ในระดับมาก และทิ咍ล์ เว่อง (2559:11) ได้พัฒนาหลักสูตรภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อการสื่อสาร นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. การนำหลักสูตรไปใช้ค่าวิชาชั้นตอนและหลักการให้เข้าใจก่อนเพื่อให้จัดการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักการ จุดประสงค์ เนื้อหา การใช้สื่อ และการวัดและประเมินผล ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นและนำไปใช้ได้จริง

2. ผู้บริบาลควรฝ่ากการเรียนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน เช่น การอ่านและการเขียน เพื่อให้ผู้บริบาลมีความมั่นใจในการออกเสียง และ การฟังที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น

3. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริบาลในระดับที่สูงขึ้น เช่น ระดับกลาง ระดับสูง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการต่างประเทศ. (2561). โอกาส ความท้าทายและอุปสรรคของธุรกิจนวดไทยในต่างประเทศ.
สืบค้นเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2563, จาก https://globt.hailand.com/thailand_0030/

จริยานันท์ ฉันทะ. (2555). การพัฒนาที่เรียนการสอนภาษาที่เน้นการปฏิบัติงานด้านอาชีพ
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ณัฐธิรา ทับทิม. (2557). การสร้างชุดการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา
สำหรับผู้อ่อนุ่มไม้กอล์ฟหรือแคนดี้. (รายงานการวิจัย). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม. สืบค้นจาก Thai Digital Collection.

ทิแอล วีอง. (2559). การพัฒนาหลักสูตรภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อสื่อสาร. (การศึกษามหาบัณฑิต).
นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. สืบค้นจาก Thai Digital Collection.

ศศิรรัตน์ บุญวุฒิวัฒน์. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย.
(การศึกษามหาบัณฑิต). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยเรศวร. สืบค้นจาก Thai Digital Collection.

ศุภลักษณ์ วิริยะสุนและคณะ. (2555). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาญี่ปุ่นเพื่อการท่องเที่ยวในเขต
เทศบาลนครพิษณุโลก. (การศึกษามหาบัณฑิต). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
สืบค้นจาก Thai Digital Collection.

สกาวรัตน์ ศิริมา. (2562). คนทำงานต้องมีความสุขก่อน หัวใจบริบาลผู้สูงอายุญี่ปุ่น. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม
2562, จาก <https://www.komchadluek.net/news/regional/394665>

Statistics Bureau Ministry of Internal Affairs and Communications Japan. (2020).
Statistics handbook of Japan. Japan : Statistics Bureau Ministry of Internal Affairs
and Communications Japan. Retrieved 12 June 2021, From <http://www.stat.go.jp/english/data/handbook/pdf/2020all.pdf>

Taba, H. (1962). Curriculum development: Theory and practice. New York : Harcourt
Brace and World.